

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/85541>

Please be advised that this information was generated on 2021-09-25 and may be subject to change.

Het Swift II akkoord

prof. mr. J.M.A. Berkvens*

Eerder dit jaar gaf ik in dit tijdschrift een overzicht van de ontwikkelingen rondom de ter beschikking stelling van gegevens uit betalingsverkeerberichtsysteem (hierna: Swift) in het kader van de terrorismebestrijding.¹ De Europese Unie en de USA hadden een overeenkomst gesloten over de onderlinge uitwisseling van gegevens. Kortheids halve verwijs ik voor details naar dit overzicht. Het Europees Parlement stemde die overeenkomst echter weg omdat het vond dat er onvoldoende waarborgen waren voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en omdat er onvoldoende sprake zou zijn van reciprociteit.² De Europese Commissie startte onmiddellijk voorbereidingen voor de vervanging van de overeenkomst door een tekst die op instemming van het Europees Parlement zou kunnen rekenen. Inmiddels is overeenstemming bereikt over een nieuwe overeenkomst. Die is door het Europees Parlement op 8 juli 2010 goedgekeurd. De Ministerraad volgde op 13 juli. De overeenkomst is inmiddels ook gepubliceerd.³ De overeenkomst is in werking getreden op 1 augustus 2010⁴ en heeft een initiële looptijd van 5 jaar. Vervolgens vindt verlenging plaats van jaar tot jaar.⁵

Gegevensverstrekking vanuit Europa vindt plaats door in de overeenkomst genoemde 'aangewezen' verstrekkers.⁶ Momenteel wordt alleen Swift aangewezen als verstrekker. De verstrekking blijft wat betreft Europa beperkt tot gegevensverkeer met landen buiten de Europese Unie.⁷ Althans: de betreffende bepaling stelt dat geen andere gegevens mogen worden gevraagd.⁸ Nieuw is de rol die Europol krijgt toebedeeld. Een verzoek van de Amerikaanse autoriteiten wordt zowel naar Swift als naar Europol gestuurd. Europol onderzoekt de rechtmatigheid van het verzoek en bevestigt Swift dat het gerechtigd is de gegevens te verstrekken.⁹

Anderzijds is afgesproken dat de Amerikaanse autoriteiten waarborgen dat in het kader van hun terrorismebestrijdingsprogramma (hierna: TFTP) verkregen en voor Europa relevante informatie zo spoedig mogelijk aan de Europese autoriteiten wordt verstrekt.¹⁰ Bovendien kunnen naast Europol en Eurojust ook nationale autoriteiten zelf bij het Amerikaanse Ministerie van Financiën gegevens opvragen uit het TFTP.¹¹

De overeenkomst bevat een groot aantal bepalingen gewijd aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Daarbij komen alle onderwerpen uit de Europese Privacyrichtlijn aan de orde.¹² De overeenkomst bevat een verbod op data-mining.¹³ De Europese Commissie werkt bovendien aan een EU systeem dat het mogelijk maakt om zo gericht mogelijk gegevens te kunnen verstrekken. Daardoor wordt de huidige noodzaak van bulkverstrekkingen, waarin ook irrelevante gegevens kunnen voorkomen, weggenomen.¹⁴

Uiterlijk binnen 6 maanden na de inwerkingtreding van de overeenkomst dient een gezamenlijke evaluatie plaats te vinden.¹⁵

* Jan Berkvens is bedrijfsjurist bij Rabobank Nederland.

1. J.M.A. Berkvens, 'Europees Parlement en terrorismefinanciering, War against Pax Americana', *FR* 2010, nr. 4, p. 101-102.
2. Recommendation A7-0013/2010 of the Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs.
3. Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika inzake de verwerking en doorgifte van gegevens betreffende het financiële berichtenverkeer van de Europese Unie naar de Verenigde Staten ten behoeve van het programma voor het traceren van terrorismefinanciering, *PbEG* 2010, L 195/5.
4. Bron: http://www.europa-nu.nl/id/vihf5dggz8zm/nieuws/vs_inzage_in_europese_bankverkeer?
5. Art. 21.
6. Art. 4 verwijst naar een lijst van aangewezen verstrekkers in de bijlage bij de overeenkomst.
7. Art. 4 lid 2 sub d.
8. De Amerikaanse controleurs richten zich vooral op overschrijvingen van Europeanen naar niet-Europese landen in bijvoorbeeld Afrika of Azië. Gedachte daarachter is dat het bedrag is bestemd voor terreurverdachten, het geld zou kunnen gaan naar de Taliban in Afghanistan. Bron: http://www.europa-nu.nl/id/vihf5dggz8zm/nieuws/vs_inzage_in_europese_bankverkeer?
9. Art. 4 lid 3 t/m 5.
10. Art. 9.
11. Art. 10.
12. Richtlijn 95/46/EG.
13. Art. 5 lid 3. Het gaat om het met statistische methoden doorzoeken van grote gegevensverzamelingen zonder dat bij voorbaat duidelijk is wie het voorwerp van onderzoek is.
14. Art. 11.
15. Art. 13.